

Důsledky ukončení nouzového stavu v podmínkách Středočeského kraje

I. ÚSTŘEDNÍ ÚROVEŇ

1. Končí režim krizového zákona

Pandemie přestává být krizovou situací ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení, vláda i ostatní orgány krizového řízení ztrácí své mimořádné pravomoci podle tohoto zákona a též podle zákona č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy. Pandemie bude po ukončení nouzového stavu řešena prostřednictvím standardních pravomocí a běžnou činností správních orgánů a složek integrovaného záchranného systému, zejména ministerstvem zdravotnictví, epidemiologickými komisemi a krajskými hygienickými stanicemi podle zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví. Kromě toho, že hejtman schvaluje pandemický plán kraje, orgány kraje podle uvedeného zákona žádné speciální úkoly při řešení epidemie nemají.

Ústřední krizový štáb se dle zápisu z jednání ÚKŠ z 13. 5. 2020 bude scházet i po skončení nouzového stavu (v rozmezí 1 – 2x měsíčně). Zasedání bude formou videokonference, vždy ve středu od 10:00 hod.

2. Vláda ztrácí pravomoc ukládat úkoly ostatním orgánům krizového řízení včetně orgánů krajů a obcí.

Tato pravomoc byla uplatněna např. usnesením vlády č. 341, kterým bylo hejtmanům uloženo zajistit systém péče o osoby bez přístřeší a osoby vykázané z důvodu domácího násilí, u nichž bylo diagnostikováno onemocnění COVID-19 a nebyly hospitalizovány, nebo jimž byla nařízena karanténa.

Ztížení zásobování ochrannými prostředky

Po ukončení nouzového stavu nebude možné využít systém hospodářských opatření pro krizové stavy dle zákona č. 241/2000 Sb. Bude ukončena centrální bezplatná distribuce osobních ochranných prostředků a dalšího materiálu v režimu nouzového zásobování a přednostního zásobování ve smyslu zákona č. 240/2000 Sb., a usnesení vlády ze dne 9. dubna 2020 č. 405. Jednotlivé subjekty budou muset řešit své zásobení obvyklými komerčními cestami, kdy již nebude možné využít výjimku dle § 29 písm. c) zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, s odkazem na krizový zákon. I kraje se musí navrátit ke standardním procesům pořízování majetku a jeho případného bezúplatného převodu.

3. Konec účinnosti krizových opatření přijatých vládou

Krizová opatření, jejichž provedení bylo uloženo hejtmanům:

- 89/2020 Sb. (ve znění pozdějších krizových opatření), krizové opatření, kterým vláda nařizuje hejtmanům krajů, kde je taková potřeba, určit školu nebo školské zařízení zřízené krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí, jehož předmětem činnosti jsou úkoly v oblasti školství, které budou vykonávat nezbytnou péči o děti ve věku od 3 do 10 let

Ve Středočeském kraji provedeno:

- Rozhodnutím hejtmanky Středočeského kraje č. 1/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 17. 03. 2020.
 - Rozhodnutím hejtmanky Středočeského kraje č. 3/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 26. 03. 2020
 - Rozhodnutím hejtmanky Středočeského kraje č. 6/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 17. 04. 2020
 - Rozhodnutím hejtmanky Středočeského kraje č. 7/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 23. 04. 2020
-
- 151/2020 Sb., krizové opatření k podmínkám jednání zastupitelstev územních samosprávných celků a ostatních kolektivních orgánů
 - 97/2020 Sb., krizové opatření k poskytování sociálních služeb ukládající hejtmánům zajistit v případě nutnosti poskytnutí jiné vhodné sociální služby

Ve Středočeském kraji provedeno:

- Rozhodnutím hejtmanky Středočeského kraje č. 4/2020 k provedení opatření k ochraně veřejného zdraví ze dne 31. 03. 2020

Ostatní účinná krizová opatření:

- 236/2020 Sb., o přijetí krizového opatření k pracovnělékařským prohlídkám
- 235/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (změna pozastavení činnosti zařízení sociálních služeb)
- 226/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (vstup na území České republiky)
- 225/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (letecká doprava s cestujícími na palubě přes hranice ČR)
- 224/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (stravovací služby, ubytovací služby, trhy, holičství, divadla...)
- 223/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (pobyt na veřejně dostupných místech, svatby, bohoslužby...)
- 220/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (přítomnost žáků a studentů na vzdělávání)
- 221/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (výjimka pro bohoslužbu k 75. výročí Pražského povstání)
- 203/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (vstup specialistů z Korejské republiky na území ČR)
- 194/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (pobyt na veřejně dostupných místech, svatby, bohoslužby...)
- 173/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (přednostní zásobování Ministerstva vnitra)
- 152/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (přednostní zásobování Ministerstva zdravotnictví)
- 145/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (subjekty kritické infrastruktury)
- 144/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (přednostní zásobování Ministerstva vnitra)
- 140/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zaměstnanci subjektů kritické infrastruktury)
- 141/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (nasazení vojáků v činné službě)
- 131/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb)
- 130/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zajištění plynulosti poskytování nepojistných sociálních dávek)
- 127/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz maloobchodního prodeje a prodeje služeb, zdravotní průkaz...)
- 126/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (prodloužení omezení volného pohybu osob)
- 123/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (odměna provozovateli informačního systému datových schránek)
- 109/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (ošetřovné pro OSVČ)
- 112/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (knížka přeshraničního pracovníka, cizinci zaměstnaní v ČR)
- 106/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (povinné ochranné prostředky dýchacích cest, nařízení pro pendlery)
- 107/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (prodloužení platnosti povolení k zaměstnání)
- 105/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz jiné výdělečné činnosti pro příslušníky bezpečnostních sborů)
- 98/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (doporučení osobám starším 70 let)
- 88/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (odklad hlasování v doplňovacích volbách do Senátu)
- 77/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz návštěv ve věznicích)
- 78/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (nedělní jízdy kamionů)
- 71/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz vstupu z rizikových oblastí a cestování do rizikových oblastí)
- 72/2020 Sb., o přijetí krizového opatření (zákaz kulturních a dalších akcí)

Konec nouzového stavu **nemá vliv na účinnost mimořádných opatření vydaných ministerstvem zdravotnictví podle zákona o ochraně veřejného zdraví**, která často upravují podobnou problematiku jako krizová opatření vlády. Při vydávání dalších mimořádných opatření však s ohledem na aktuální judikaturu musí MZ pečlivě zvažovat míru zásahu do základních práv a svobod a meze svých kompetencí.

Stejně tak zůstávají v účinnosti opatření obecné povahy o dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic České republiky vydaná podle zákona o ochraně státních hranic.

II. KRAJSKÁ ÚROVEŇ

1. Hejtmani ztrácí mimořádné pravomoci zakotvené krizovým zákonem

Pouze v době krizového stavu hejtman podle krizového zákona

- koordinuje poskytování zdravotních služeb a provádění opatření k ochraně veřejného zdraví,
- zajišťuje provedení vládou stanovených krizových opatření v podmínkách kraje,
- je oprávněn nařídit provedení regulačních a krizových opatření, pokud obdobná opatření nebyla nařízena vládou,
- je oprávněn ukládat úkoly k řešení krizové situace starostům ORP.

2. Konec účinnosti opatření vydaných hejtmankou k řešení krizové situace

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 1/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 17. 03. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 2/2020 o zákazu vstupu, pobytu a pohybu osob na území za nouzového stavu ze dne 18. 03. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 3/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 26. 03. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 4/2020 k provedení opatření k ochraně veřejného zdraví ze dne 31. 03. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 5/2020 o koordinaci poskytování zdravotních služeb, provádění opatření k ochraně veřejného zdraví ze dne 15. 4. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 6/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 17. 04. 2020

Rozhodnutí hejtmanky Středočeského kraje č. 7/2020 o vykonávání péče o děti a mládež za nouzového stavu ze dne 23. 04. 2020

3. Ukončení aktivace krizového štábu kraje

Krizový štáb Středočeského kraje je pracovním orgánem hejtmanky pro řešení krizových situací a mimořádných událostí. Pokud hejtmanka nestanoví jinak, bude činnost tohoto orgánu zahájena v nouzovém stavu ukončena s tím, že v případě potřeby je samozřejmě možné tuto činnost obnovit či pouze svolat zasedání k projednání konkrétních věcí.

4. Počátek lhůty pro náhrady podle krizového zákona

Za omezení vlastnického nebo užívacího práva, poskytnutí věcného prostředku, vykonání pracovní povinnosti nebo pracovní výpomoci náleží právnické nebo fyzické osobě peněžní

náhrada. Peněžní náhradu je povinen vyplatit orgán krizového řízení, který o omezení práva nebo uložení povinnosti rozhodl. Peněžní náhrada se vyplácí do 6 měsíců od ukončení krizového stavu, v jehož důsledku vznikl nárok na peněžní náhradu.

Kraj bude z prostředků dotace ze státního rozpočtu poskytovat náhradu za pracovní povinnost v sociálních službách uloženou studentům.

Pokud byla některým krizovým opatřením vlády omezena vlastnická či užívací práva kraje, je potřeba toto omezení vyčíslit a uplatnit právo na náhradu.

Výše uvedené se nevztahuje na náhradu škody podle krizového zákona. Nárok na náhradu škody způsobené v příčinné souvislosti s krizovými opatřeními se uplatňuje do 6 měsíců od doby, kdy se poškozený o škodě dozvěděl, nejdéle do 5 let od vzniku škody.

5. Dotace na řešení krizové situace – úhrada prvotních nákladů

Pouze během vyhlášeného krizového stavu může kraj požádat o dotaci z účelové rezervy na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků, vytvořené v kapitole Všeobecná pokladní správa státního rozpočtu.

Hejtmanka Středočeského kraje v souladu se zákonem o krizovém řízení zajišťuje v době nouzového stavu provádění krizových opatření v kraji. Současně v území kraje, dle uvedeného zákona plní tuto povinnost starostové obcí s rozšířenou působností a starostové obcí.

Kraj odhadl potřebu pokrytí prvotních nákladů a nezbytných opatření přijatých Středočeským krajem a obcemi na území kraje v rámci řešení krizové situace na částku v celkové výši 300 mil. Kč. Jedná se zejména o náklady na nákup materiálu a služeb obcí a kraje, ale také na náklady zasahujících jednotek sborů dobrovolných hasičů obcí.

Hejtmanka požádala MF ČR o uvolnění finančních prostředků dle „zásad postupu při použití finančních prostředků z účelové rezervy na řešení krizových situací v uvedené výši. Tato žádost je dosud stále ve schvalovacím řízení.

Nejedná se o škody nebo ušlý zisk, prvotní náklady jsou přesně definované v „Zásadách postupu při použití finančních prostředků z účelové rezervy na řešení krizových situací, jejich předcházení a odstraňování jejich následků, vytvořené v kapitole Všeobecná pokladní správa podle krizového zákona“, které byly přijaty v bodu II. odstavec 6 usnesení vlády ČR č. 652 ze dne 16. září 2019 „k návrhu zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2020 a střednědobého výhledu státního rozpočtu České republiky na léta 2021 a 2022“.